

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Vzorčenje, pošiljanje vzorcev, izpolnjevanje obrazcev UVH-apl

Barbara Piškur

Oddelek za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov, Pokljuka, 12. 9. 2017

PROGRAMI PREISKAV 2017 - ZGS

- **44** programov preiskav; **9** pooblaščenih izvajalcev (BF, GIS, IHPS, KGZS GO, KGZS MB, KGZS NM, KIS, NIB, ZGS); od tega **17** programov preiskav „gozdarskih“
- koordinacija: Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)
- Namen: **Pravočasno odkrivanje navzočnosti škodljivih organizmov** je nujno za zagotavljanje hitrega ukrepanja in takojšnjega izkoreninjenja v primeru pojava ali izbruha škodljivih organizmov. Z rednim spremeljjanjem zdravstvenega stanja rastlin in načrtovanimi programi preiskav za ugotavljanje navzočnosti škodljivih organizmov se lahko prepreči in zmanjša število izbruuhov škodljivih organizmov, ki pomenijo tveganje za zdravje rastlin.
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin
- EU sofinanciranje programov preiskav (pregledi, vzorčenje, analize)
- **Letni delovni program**



„GOZDARSKI“ PROGRAMI PREISKAV 2017

PP	ZGS	ZGS-vzorčenje
<i>Agrilus anxius</i>	✓	
<i>Agrilus auroguttatus</i>	✓	
<i>Agrilus planipennis</i>	✓	
<i>Anoplophora chinensis</i>	✓	
<i>Anoplophora glabripennis</i>	✓	
<i>Atropellis spp.</i>	✓	
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	✓	✓
<i>Ceratocystis platani</i>	X	
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	✓	
<i>Geosmithia morbida & Pityophthorus juglandis</i>	✓	
<i>Gibberella circinata</i>	✓	
<i>Gnomoniopsis smithogilvyi</i>	✓	✓
<i>Monochamus spp.</i>	X	
<i>Pissodes spp.</i>	✓	
<i>Phytophthora ramorum</i>	✓	✓
<i>Polygraphus proximus</i>	✓	
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	✓	



INFORMACIJE

The screenshot shows the official website of the Institute for Forests of Slovenia. The main navigation menu includes 'Varstvo gozdov', 'Gradivo', and 'Posebni nadzori'. The current page, 'Programi preiskav škodljivih organizmov', discusses programs for the detection of pests and diseases. It features several images of tree damage and a detailed table of contents for the document.

	ISSN 2506-264X
Isčemo karantenske in druge gozdne nevarne organizme	
Borov črni rak (<i>Atropelis spp.</i>)	
dr. Barbara Pilkar in prof. dr. Dušan Jarc,	
Oddelek za varstvo gozdov, Gozdarski inštitut Slovenije (barbara.pilkar@gozd.si)	
	1
	2
	3
	4
5. <i>Atropelis spp.</i>	49
A. SPLOŠNI DEL	49
1. Uvodnji del	49
2. Pravna podlaga	49
3. Cilji in kazalniki	49
4. Območje	49
5. Časovno obdobje	50
6. Zdravstveni pregledi in vzorčenja	51
B. IZVEDBENI DEL	51
1. Opis in status v Sloveniji	51
2. Koordinacija	52
3. Izvajalci	53
4. Kraj, predmet in čas zdravstvenega pregleda in vzorčenja	53
5. Postopek zdravstvenega pregleda in vzorčenja	54
6. Diagnosčne preiskave	54
Evidenca	55

Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo - UVHVVR, Sektor za zdravje rastlin in rastlinski semenski material
fito.uvhvvr@gov.si

Podatkovni listi – UVHVVR
<http://www.uhvvr.gov.si>

Gozdarski inštitut Slovenije
Zavod za gozdove Slovenije
Koordinatorji programov preiskav

www.zdravgozd.si

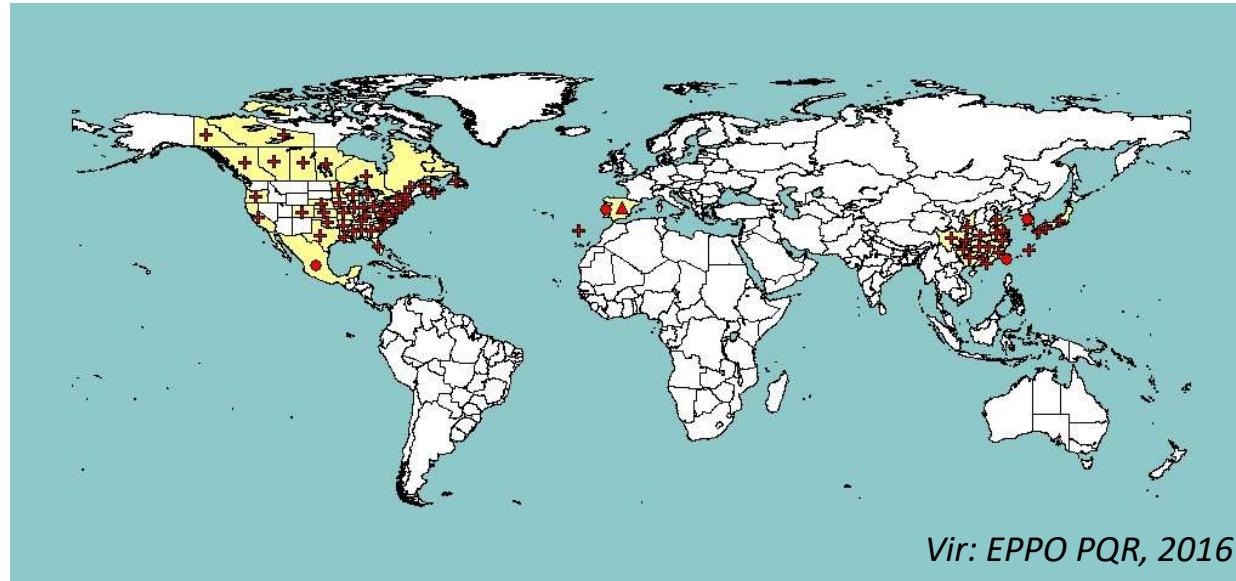


GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

BOROVA UVELOST

(borova ogorčica *Bursaphelenchus xylophilus* in njeni vektorji)



Slovenija:

Odsotna, ni zapisov o škodljivem organizmu (preiskava se izvaja od 2003)

Leta 2015 potrjena najdba pri uvozu LPM iz Kitajske



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

BOROVA UVELOST

(borova ogorčica *Bursaphelenchus xylophilus* in njeni vektorji)

Gostiteljske rastline:

Pinus nigra, *P. sylvestris*, *P. pinaster* in ostali bori (*Pinus spp.*)
Cedre (*Cedrus sp.*)
Čuga (*Tsuga canadiensis*)
Duglazija (*Pseudotsuga menziesii*)
Macesni (*Larix sp.*)
Smreke (*Picea sp.*)

Predmet pregleda in vzorčenja:

Sejanci in sadike
Odrasla drevesa
Pasti

Gozdni se stoji v okolici Luke Kopre in letališča Brnik, okolica skladisč lesa in lesnih sekancev, okolica žag, okolica uvoznikov LPM

Gozdni se stoji na lokacijah žledoloma, požara, sečnje in obrednem delu v primeru bolezenskih znamenj

Gozdne drevesnice in okolica
Točke nadzora za *Monochamus spp.*

Točke tveganja: vizualni pregled v premeru 100 m (vse rastline) & premer 0,1-3 km naključni vizualni pregled (rastline, ki se sušijo)

Izven območij tveganja: naključno (rastline, ki se sušijo; vetrolomi, snegolomi...)



BOROVA UVELOST

(borova ogorčica *Bursaphelenchus xylophilus* in njeni vektorji)

VZORČENJE

motorne žage, ročne žage, sekire, dleta, vrtalniki ...

Vzorec = podvzorci iz do petih (5) dreves z znamenji sušenja (venenja) ali ostankov posušenih dreves

Sveder: naključno vzorčenje s 25-ih mest, počasno vrtanje, sveder premera 12 mm

Sekira: zasekamo do globine 5 cm, tudi višje v krošnji, veje

Ravnanje z vzorci

Vzorec v plastično vrečko, označimo in pošljemo v pooblaščeni laboratorij (KIS) oziroma za 24 ur shranimo v temnem prostoru na sobni temperaturi

Kontaktna oseba: dr. Saša Širca, KIS

!!!Zapisnik o odvzemu vzorca, nalepka s številko uradnega vzorca!!!



RJAVENJE PLODOV KOSTANJA (*Gnomoniopsis smithogilvyi*)



Vir: Lewis in sod., 2017 (New Disease Reports)



Vir: Rodič in sod., 2017

Slovenija:

2016 (Posavje, Goriško)

Program preiskav od leta 2017

EU: Italija, Francija, Švica, Velika Britanija

Nova Zelandija, Indija, Avstralija



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

RJAVENJE PLODOV KOSTANJA

(*Gnomoniopsis smithogilvyi*)

Gostiteljske rastline:

Evropski pravi kostanj
(*Castanea sativa*)

Križanci evropskega kostanja

Predmet pregleda in vzorčenja:

Sejanci in sadike
Odrasla drevesa

Intenzivni in ekstenzivni
nasadi kostanja
Sestoji pravega kostanja

Čas zorenja plodov

Kadarkoli med rastno sezono
(razjede v skorji, sadike z
nekrozami na debelcu)



RJAVENJE PLODOV KOSTANJA

(*Gnomoniopsis smithogilvyi*)

VZORČENJE

Plodovi

Poganjki (z ali brez simptomov, ker je gliva tudi endofit)

Vzorec = 30-50 plodov in nekaj poganjkov ali delov vej

Ravnanje z vzorci

Vzorec v plastično vrečko, označimo in pošljemo v pooblaščeni laboratorij (KIS) najkasneje v 48 urah

Kontaktna oseba: dr. Alenka Munda, KIS

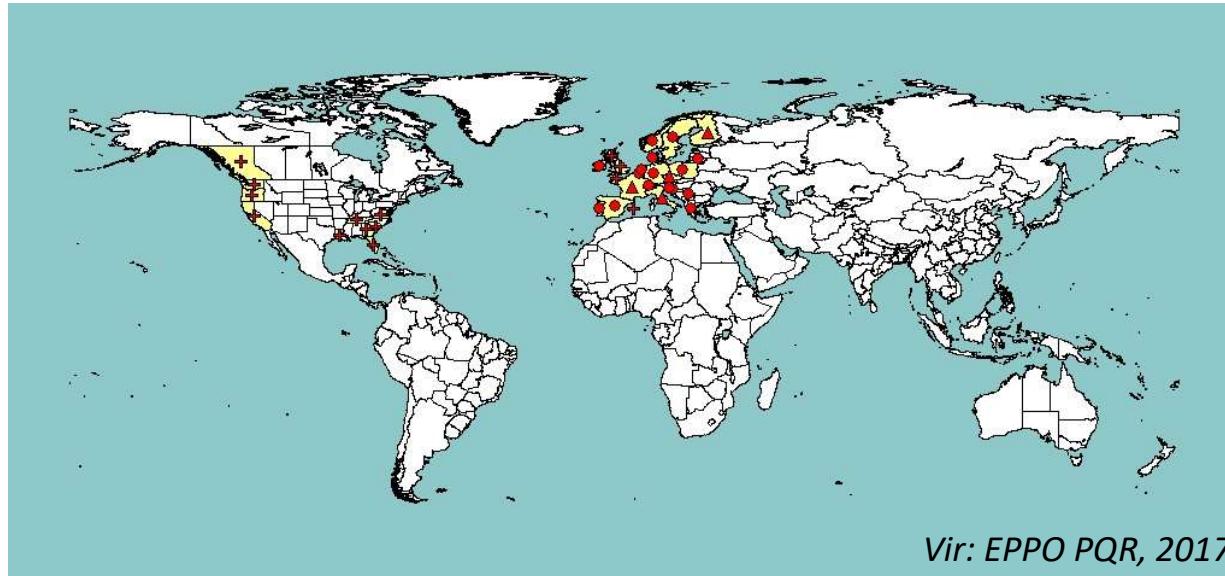
!!!Zapisnik o odvzemu vzorca, nalepka s številko uradnega vzorca!!!



GOZDARSKI INŠITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

FITOFTORNA SUŠICA VEJIC (*Phytophthora ramorum*)



Slovenija:

Program preiskav od leta 2003

Slovenija: prodajna mesta, vrtni centri, parki



Vir: EPPO PQR, 2017



GOZDARSKI INŠITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

FITOFTORNA SUŠICA VEJIC

(*Phytophthora ramorum*)

Gostiteljske rastline (gozd):

Hrasti (*Quercus spp.*), brogovite
(*Viburnum spp.*), bukev (*Fagus sylvatica*), macesen (*Larix decidua*),
borovnica (*Vaccinium myrtillus*), etc

Predmet pregleda in vzorčenja:

Sejanci in sadike
Odrasla drevesa
Tla
Vode

Nekroze in izcejanje iz skorje
Odmiranje poganjkov
Ožig listov



FITOFTORNA SUŠICA VEJIC (*Phytophthora ramorum*)

VZORČENJE

Rastline, ki kažejo bolezenska znamenja okužbe

Kaj vzorčimo, je odvisno od rastlinske vrste (npr. Rhododendron – listi in vejice; lesnate rastline – skorja in les; ...)

Ravnanje z vzorci

Vzorec v plastično vrečko, označimo in pošljemo v pooblaščeni laboratorij (KIS) najkasneje v 24 urah. Vzorci ne smejo biti izpostavljeni visoki T (nad 28 C) in izsuševanju (hladilne torbe...). Vzorec lahko za 1-2 dni shranimo v hladilnik.

Kontaktna oseba: mag. Metka Žerjav, KIS

!!!Zapisnik o odvzemu vzorca, nalepka s številko uradnega vzorca!!!



PREGLEDI, VZORČENJE

Vzorčenje

Zapisnik o zdravstvenem
pregledu rastlin IN

Zapisnik o odvzemu vzorcev IN
UVH-apl

Zdravstveni pregledi rastlin

Zapisnik o zdravstvenem
pregledu rastlin IN vpisovanje
podatkov v UVH-apl

**Izven programov preiskav – za navodila o odvzemu vzorca kontaktirajte CE ZGS ali GIS (diagnostični
laboratorij) (Obvestilo o pojavu poškodb drevja – tudi v programu VG)**



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov

A - OBRAZEC List 1

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTERSTVO ZA KMETSTVO, GOZDARSTVO IN PREDHRANO UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN	STEVILO ZADEVE: U34300 PITOSANTRARI PREGOLED-OK		
ZAPISNIK O ZDRAVSTVENEM PREGLEDU RASTLIN			
STRANKA NATIV NAJMOV TELEFON	KRAJ DATUM	RAZLOZI PREGLEDA: <input type="checkbox"/> PREGLED MONITORING TOČKE <input type="checkbox"/> DETERMINACIJSKI PREGLED <input type="checkbox"/> NAKLJUČNI PREGLED <input type="checkbox"/> PRIMAVA *MESTO PRIDELAVE: *REG STEVILKA: *EMBO/MBO: *NAZOCI:	
	URA ZACEVKA: URA KONCA:	St. iznosa/pričetka:	
I. OPIS LOKACIJE			
DELNA TEST LOKACIJE		LOKACIJA PREGLEDA (na koordinati)* <input checked="" type="checkbox"/> NAJMOV (je ni drugih podatkov načrt) <input type="checkbox"/> Ulica: SS LD Kraj <input type="checkbox"/> GEGR. PID: <input type="checkbox"/> KATASTROŠKA OBČINA: PARCELNA STEVILKA: <input type="checkbox"/> KOORDINATE (v m): X Y Opis lokacije (po poteri):	LOKACIJA DOVOLJENIA VZORCA (na koordinati)* <input type="checkbox"/> NAJMOV (je ni drugih podatkov načrt) Ulica: SS LD Kraj OPĆINA/PD: <input type="checkbox"/> KATASTROŠKA OBČINA: PARCELNA STEVILKA: <input type="checkbox"/> KOORDINATE (v m): X Y Opis lokacije (po poteri): X Y
II. PODATKI O PREGLEDU			
Podjetnik nadzora: (statistična vrsta, posavljavi ali drug navedenovani predmet):			
Vrsta rezultirajočega materiala (glej kategorije):			
Sklapljena pogodba o podelitvi površine ali st. rastlin (m ² , ar, ha ali km ²):			
Razmer, vagona ulilka in sestra rastlin (ki je uveroma):			
Država izvora (ki je enak izvoru rastlin):			
(Opis opredeljenih ali neopredeljenih pretečnih rastlin, nepravilnosti rastlin, značilnosti rastlin, priljubljenosti rastlin,)			
<input type="checkbox"/> Izgubljena je predmeta prvega poleta vsebine. V prilogu je v skladu z nasveti komisije / direktorijuma, če pogostuje in drug posamezno upošteva potrebe, le enkratno upoštevanje v poglavju II, IV in V.			
III. NAMEN TESTIRANJA / DETERMINACIJE			
<input type="checkbox"/> avto: <input type="checkbox"/> živino/rožice <input type="checkbox"/> drugi			
IV. OPIS SIMPTOMOV (preteče rastline/rastlin, nepravilnosti rastlin, opis bolezni rastlin, opis bolj nizkih mernic, prvi opazeni simptomi)			
V. DRUGI PODATKI (zvezek rastlin, sprednja PFI, rastlo rastlin v volni, predložiti pravok, redničji pravok in izločevanje v priljubljeni).			
VI. OPOMBE			
		PODAT	
		PODpis URAJNE OSRE	
Zvezek je sprednji. Zvezek je obrazec za vse rastline. Tiskanje je v celoti nemotivo, prepis je v celoti en, ne v celoti dvojni.		PODPIŠI NAZOCNI	
Zagotavljam, da zagotavljam vsega izdelko ali rezidenco po poti. - *podpis na izredki* Dokument A - stran 1.5			

B - OBRAZEC List 1

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTERSTVO ZA KMETSTVO, GOZDARSTVO IN PREDHRANO UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN	STEVILO ZADEVE: U34300 PITOSANTRARI PREGOLED-OK										
ZAPISNIK O ODVZEMU VZORCA (s)											
STRANKA NATIV NAJMOV TELEFON	KRAJ DATUM	PLACINE: <input type="checkbox"/> URAJNIVVE <input type="checkbox"/> SIKRANKA <input type="checkbox"/>									
	URA ZACEVKA: URA KONCA:	*MESTO PRIDELAVE: *REG STEVILKA: *EMBO/MBO: *NAZOCI:									
I. OPIS LOKACIJE											
DELNA TEST LOKACIJE		LOKACIJA DOVOLJENIA VZORCA (na koordinati)* <input type="checkbox"/> NAJMOV (je ni drugih podatkov načrt) Ulica: SS LD Kraj OPĆINA/PD: <input type="checkbox"/> KATASTROŠKA OBČINA: PARCELNA STEVILKA: <input type="checkbox"/> KOORDINATE (v m): X Y Opis lokacije (po poteri): X Y									
II. OPIS VZORCEV											
Številka vzorca	Predmet izkazovanja (npr. način načrtovanja površine ali rastlo rastlin, pravok, redničji pravok, izločevanje v priljubljeni)	Koda/Podkoda	Vrsta	Naziv	S	mm	Število	Število izkazovanja	Opis izkazovanja	Predmet izkazovanja	Število izkazovanja
Ekskava											
Ekskava											
Ekskava											
<input type="checkbox"/> Izgubljena je predmeta prvega poleta vsebine. V prilogu je v skladu z nasveti komisije / direktorijuma, če pogostuje in drug posamezno upošteva potrebe, le enkratno upoštevanje v poglavju II, IV in V.											
III. NAMEN TESTIRANJA / DETERMINACIJE			<input type="checkbox"/> avto: <input type="checkbox"/> živino/rožice <input type="checkbox"/> drugi								
IV. OPIS SIMPTOMOV (preteče rastline/rastlin, nepravilnosti rastlin, opis bolezni rastlin, opis bolj nizkih mernic, prvi opazeni simptomi)											
V. DRUGI PODATKI (zvezek rastlin, sprednja PFI, rastlo rastlin v volni, predložiti pravok, redničji pravok in izločevanje v priljubljeni).											
VI. OPOMBE											
									PODAT		
									PODPIŠI URAJNE OSRE		
Opis izkazovanja je v celoti dvojni, ali izkazovanje vsega izdelka ali rezidencije po poti. - *podpis na izredki* Dokument B - stran 1.5									PODPIŠI NAZOCNI		

VZORČENJE - SPLOŠNO

Vzorčenje je odvzem enega ali več vzorcev.

Zapisnik o odvzemu vzorca:

- 1 ali več vzorcev
- Koordinate odvzemnega mesta vzorca
- Zahtevek za opravljanje lab. analize

Oznaka vzorčene rastline (sprej, nalepka, trak etc)

Vzorčenje:
Navodila!!!

Možnost prenosa bolezni (glive, bakterije, fitoplazme) z delovnim orodjem

**Izven programov preiskav – za navodila o odvzemu vzorca kontaktirajte CE ZGS ali GIS (diagnostični laboratorij)
(Obvestilo o pojavu poškodb drevja – tudi v programu VG)**



VZORČENJE - SPLOŠNO

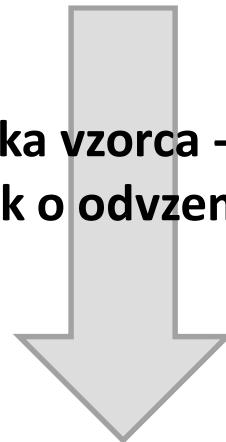
Gostitelj

Označiti drevesa, kjer smo
odvzeli vzorce

Vzorec

Oznaka vzorca - nalepka!

Zapisnik o odvzemu vzorcev!



Poslati oz. dostaviti v
laboratorij čim hitreje.



GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

8. seminar in delavnica iz varstva gozdov



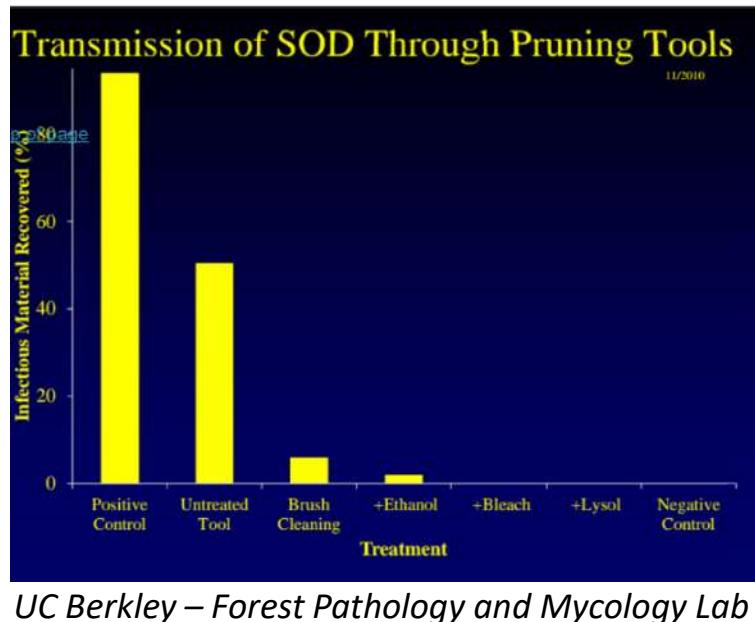
Oznaka drevesa,
kjer je bil odvzet
vzorec!



Foto: dr. Tine Hauptman (Trenta)

VZORČENJE – OBVEZNA OPREMA

Orodje, plastične in papirnate vrečke, rokavice,
nalepke, zapisniki, sredstvo za razkuževanje orodja,
sprej, ...



Odstranjevanje vidnih organskih
ostankov (žaganje, zemlja, ...)
&
Dezinfečijsko sredstvo (etanol,
varekina, komercialna čistila na
osnovi benzalkonijevega klorida)



Hvala za potrpežljivost...

Prispevek je nastal v okviru Javne gozdarske
službe Gozdarskega inštituta Slovenije.